

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 32 (1377) 1983 m. rugpiūčio 12 d.

Melbourne

XXVIII M E T A I

GRAŽINTI LAISVĘ LIETUVIŲ TAUTAI

Brazilijos vyskupai su tikinčiais meldžiasi už Lietuvą ir radijo bangomis perdavė specialų žodį persekiojamiems Tėvynėje Lietuviam

“Melskimės už tautą, kuri yra mūsų sesuo ir kankinė” - tokiu kvietimu Brazilijos vyskupų konferencijos generalinis sekretorius vyskupas Dom Luciano kreipėsi į visus Brazilijos vyskopus, ragindamas birželio dvyliktąją Brazilijos vyskupijoje praveisti specialią Maldos Dieną už Lietuvą.

Tik dabar mus pasiekusiomis žiniomis, Brazilijos vyskupai labai palankiai atsiliepė į šį kvietimą. Daugelyje vyskupijų buvo ne tik surengtos specialios pamaldos už Lietuvą ir jos tikinčiuosius, bet Lietuvos vardas tą dieną plačiai nuskambėjo ir katalikiškoje brazilų spaudoje. Patys vyskupai per spaudą supažindino tikinčiuosius su dabartine sunkia Lietuvos Bažnyčios padėtimi ir su lietuvių tautos vedama ryžtinga kova už savo teises.

Brazilijos Lietuvių Kunigų Vienybė gavo daugybę laiškų, kuriuose reiškiamas solidarumas Lietuvai ir jos žmonėms. Vienas laiškas atėjo net iš Portugalijos, pasirašytas Leirijos vyskupo, kurio jurisdikcijoje yra Fatimos Dievo Motinos šventovė: “Nesiliausim meldę Švenčiausiąją Mergelę Mariją, Fatimos švento Rožančiaus Motiną”, - rašo vyskupas, - kad ypatingai globotų Lietuvą ir lietuvių tautą.”

Pagrindinės pamaldos už Lietuvą Brazilijoje birželio 12 dieną įvyko Sao Paulo mieste, kur vietos katedroje Mišias aukojo Brazilijos vyskupų konferencijos generalinis sekretorius vyskupas Dom Luciano. Pasveikinęs lietuvius Sao Paulo kardinolo vardu, vyskupas Luciano Mišių metu tartame žodyje, katedroje gausiai susirinkusiems brazilams tikintiesiems vaizdžiai nušvietė dabartinę lietuvių padėtį, iškėlė lietuvių tautos nepalaužiamą ištikimybę tikėjimui, jos kančių vertę visam pasauliui, meldė Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės. Nors Mišios buvo aukojamos portugališkai, pats vyskupas pageidavo, kad vienas Mišių skaitinys būtų perskaitytas ir Tėve Mūsų malda būtų sukalbėta lietuviškai ir Mišių dalyvių minios portugališkai. Tikinčiųjų malda buvo užbaigta

“Laisvės malda už Lietuvą”. Po pamaldų Brazilijos vyskupų konferencijos generalinis sekretorius vyskupas Dom Luciano dar paprašė perduoti savo specialų žodį lietuviams Tėvynėje:

— Mielieji broliai, sesės Lietuvoj! - Šiandien visa Brazilija minėtis ir malda jungiasi su jumis. Ir Sao Paulo arkivyskupija, drauge su čia esančia Lietuvių Bendruomene, aukoja Dievui maldos auką. Ją aukojame pirmiausia norėdami dėkoti Dievui už tikėjimo liudijimą, kurį jūs, mums taip brangi kaip draugė ir sesė tauta, mums duodate. Juk matydami ištisą tautą, aukojančią visa, ką turi, kad tik išliktų ištikima Dievui ir Bažnyčiai, mes giliau suprantame, koks yra mūsų įsipareigojimas tikėjimo atžvilgiu, būtent sekti Kristumi, nors tai reikalautų ir didžiausios aukos.

Dėkojame taip pat čia, Brazilijoje, veikiančiai Lietuvių Bendruomenei. Ji mus jungia su lietuvių tauta ir Katalikų Bažnyčia Lietuvoj ir mums atskleidžia kokią nepaprastą jėgą ir galią turi tauta, kuri moka ir pajėgia taip ištvermingai

liudyti savo meilę ir ištikimybę Kristui bei Jo įsteigtai Bažnyčiai.

— Mes jungiam savo maldas taip pat su daugelio malda visame pasauly, prašydami Dievo, kad padėtų Bažnyčiai atgauti pilną laisvę Lietuvoj ir kituose kraštuose, kur ta laisvė varžoma. Taip pat meldžiamės, kad lietuviai greičiau atgautų laisvę nekliudomi garbinti Dievą, sudaryti savo nepriklausomą valdžią, atstatyti pilną nepriklausomybę. Gi šiuolaikinė kančia tevirsta malonių šaltiniu visai lietuvių tautai, Lietuvos Bažnyčiai bei visam pasauliui. Juk jūsų kančia, aukojama Dievui su tokiu gyvu dosnumu, yra užtikrinimas, kad Lietuva gaus iš Dievo tą paramą ir pagalbą, kurios vien tik mūsų maldos negalėtų išprašyti.

— Taigi šiandien, minėdami liūdunus birželio 14-15-tos dienos įvykius, esame tvirtai įsitikinę, kad Dievas, kuris veda tautų kelius, ne tik mokės gražinti laisvę lietuvių tautai, ne tik duos atpildą tiems, kurie ištverė kovoje už savo tikėjimą, bet ir per šio tikėjimo auką, sujungtą su Kristaus nuopelnais, išgaus atsivertimą ir tiems, kurie varžo ir persekioja nekaltas tautas.

LRTV

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ REZISTENCIJOS

INTERNACIONALAS

Londone įvyko sovietų pavergtų Centro ir Rytų Europos tautų ir rusų egzilų susirinkimas, kuriame buvo nutarta įsteigti rezistencijos internacionalą - tarptautinį sąjūdį žmogaus teisių gynbai sovietų valdomuose kraštuose ir kovai už tautų laisvę.

Susirinkimo metu įvairių tautų atstovai padarė pranešimus apie dabartinę padėtį atitinkamuose kraštuose. Pabaltiečių vardu kalbėjo jaunas latvis akademikas dr. Andris Abakuks, kuris plačiai nušvietė lietuvių, latvių ir estų vedamą kovą už Pabaltijo tautų laisvę ir pagrindinių žmogaus teisių apsaugojimą Pabaltijyje. Pranešėjas ypač iškėlė katalikų Bažnyčios Lietuvoje veiklos varžymą, tikinčiųjų persekiojimą, suėmimus. Jis

paminėjo kun. Alfonso Svarinsko nuteisimą sunkia kalėjimo ir tremties bausme už dalyvavimą Tikinčiųjų Teisėm Ginti lietuvių katalikų komitete ir to paties komiteto nario kun. Sigito Tamkevičiaus suėmimą, taip pat kitus už savo religinius įsitikinimus sovietų lageriuose kalinamus lietuvius ir kitus pabaltiečius. Pranešėjas taip pat kalbėjo apie Pabaltijo kraštuose veikiančius rezistencinius sąjūdžius, jų rengiamus įvairius memorandumus ir raštus, protestuojant prieš tautų ir pilietinių teisių slopinimą. Londono susirinkime dalyvavo taip pat žymūs anglų politiniai veikėjai - Parlamento atstovai, - kurie parėmė Centro ir Rytų Europos tautų kovą už laisvę, pažymėjo, kad pastovi taika be laisvės yra neįmanoma.

LRTV

LIETUVIAI PASAULYJE

— Amerikoje Lietuvių Fondo 1982 m. paskirstyto pelno sąrašuose yra gana keista pozicija. Iš J. Krukonio stipendijų fondo didžiausia suma \$ 2.000 paskirta V. Nakui, jo disertacijai apie Antaną Sniečkus. “Laisvoji Lietuva” šią žinią komentuoja, kad Antanas Sniečkus yra Lietuvos išgama, aršus komunistas, Maskvos paruoštas Lietuvos laisvei žlugdyti. Nuo jo veiklos nukentėjo daug lietuvių, jis nėra istorinė asmenybė, bet paprastas mūsų tėvynės pavergėjo tarnas... kurio net motina išsižadėjo. Argi apie kiekvieną Lietuvos išgama bus rašoma disertacija, o Lietuvių Fondas skirs jų autoriams tūkstantines? Niekšų populiarinimą sunku pavadinti mokslo ar kultūros rėmimu.

— Kalifornijoje Los Angeles mieste Lietuvių šv. Kazimiero parapija ir šiemet surengė tradicinę Lietuvių Dieną, kuri sutraukė nepaprastai daug lietuvių iš visos Kalifornijos. Tai buvo jau 30-toji Kalifornijos Lietuvių Diena, pradėta iškilmingomis šv. Mišiomis ir tęsiama turininga kultūrine programa. Muzikinę dalį atliko Los Angeles jungtinis jaunimo choras “Spindulys” ir parapijos choras, kuriam dabar vadovauja kompozitorius Aloyzas Jurgutis. Buvo specialiai pagerbtas 30 metų parapijos chorui vadovavęs kompozitorius Bronius Budriūnas.

— “USA General Electric” — viena didžiausių ir garsiausių amerikiečių bendrovių - išrinko lietuvių Juozą Ardį iškiliausiu metų inžinierium bendrovės erdvių elektros sistemų įmonėje. Jis buvo pagerbtas už didelį įnašą inžinerijos profesijon ir parodytą puikų pavyzdį. Inž. Juozas Ardys yra veiklus Clevelande Lietuvių Bendruomenėje, Lietuvių Fronto Bičiulių pirmininkas, lietuviškoje veikloje dalyvauja su visa šeima.

— Kazys Vileišis - medicinos daktaras - po ilgos ir sunkios ligos mirė Milfordo mieste Amerikoje prie Atlanto. Jis buvo gimęs prieš 69 metus Vilniuje, o Kaune baigė Aušros berniukų gimnaziją, Karo mokyklą, medicinos mokslus, vėliau universitete buvo vaikų ligų katedros asistentas, vokiečių metais nacių persekiotas. Pokario metais nuvyko į Ameriką, vertėsi gydytojo praktika, rašė medicinos straipsnius. Jo tėvas Jonas Vileišis buvo Lietuvos Tarybos narys, kuris 1918. II. 16 pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo Aktą.

— New Yorko lietuviai Kultūros Židinyje pagerbė Lietuvos dramų teatro veteraną aktorį Henriką Kučinską, sulaukusį 80 metų amžiaus ir 60 metų kūrybinio darbo. Apie jo teatrinę veiklą pasakaitą skaitė beletristas, poetas, žurnalistas Paulius Jurkus.

— Paryžiuje lenkų žurnalas “Kultura” plačiau mini “Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką” ir iškelia jos reikšmę informuojant apie religinį gyvenimą Lietuvoje, persekiojimus ir lietuvių katalikų rezistenciją. Žurnalas rašo, kad “LKB Kronika” yra pavyzdys visam pagrindinio spaudos sąjūdžiui Lietuvoje, nežiūrint kad daug pagrindinio darbuotojų Lietuvoje bolševikai suėmė ir skaudžiai juos nubaudė, bet tai nesustabdė šios spaudos leidimo.

— Britų katalikų savaitraštis “The Universe” plačiai painformavo savo skaitytojus apie Lietuvos katalikų protestus prieš kun. Alfonso Svarinsko nuteisimą skaudžia dešimties metų laisvės atėmimo bausme. Atkreipia dėmesį, kad Lietuvoje net devyni katalikai pasisiūlė atlikti kalėjimo bausmę vietoje kun. A. Svarinsko. Rašo ir apie suimtą kun. Sigitą Tamkevičių, kurį bolševikai ruošiasi irgi skaudžiai nubauti.

RUGPIŪTIS - KATALIKIŠKAI SPAUDAI AUSTRALIJOJE

Sovietų tikrieji tikslai - užimti Europą

PROF. JUOZAS ERETAS ĮSPĖJA VAKARUS

Malonu pastebėti, kad prof. Juozas Eretas, nors ir senesnio amžiaus sulaukęs (gimęs 1896), jaučias kai kuriuos senatvės negalavimus, tebėra sveikas savo dvasia bei protu, kartkartėmis reiškiasi šveicarų ir lietuvių kultūriniam ir politiniam gyvenime. Jau daug metų jis paruošia ir savo lėšomis išspausdina šveicarams, vokiečiams ir lietuviams poros lankų leidinėlius.

Šiuo metu mus maloniai nuteikė jo nauja istorinė - politinė studija 32 puslapių vokiečių kalba apie Rusijos imperializmą ir mesijanizmą (Vom Imperialismus und Messianismus der Russen), išleista 1983 m. Bazelyje.

Studijos pradžioje autorius nurodo, kad po 1453 metų, turkams užėmus Konstantinopolį ir galutinai sunaikinus Rytų Romos imperiją, (Bizantiją), Rusija pasiskelbė esanti jos teisėta paveldėtoja. Kad labiau sustiprintų šį teigimą, 1462 - 1505 m. Kremliuje viešpatavęs Ivanas III vedė graikų princesę Sofiją, anūkė paskutiniojo Bizantijos imperatoriaus. Rusija savo valstybės herbu paskelbė Bizantijos dvigalvį arą, priėmė kai kurias valstybines tradicijas. Jos vadovas pradėjo tituluotis "caru" nuo (Caesar).

Nuo tada buvo plačiai skelbiamas rusiškasis mesijanizmas - "Trečiosios Romos" idėja. Pagal tai "Pirmoji Roma" buvusi Apaštala šv. Petro ir Povilo Roma, iš kurios rusai IX a. priėmė krikštą. Žlugus Vakarų Romos imperijai, "tikrąją krikščionybę", gautą iš Bizantijos, išgelbėję rusai. Antroji Roma žlugusi 1453 m. Rytų Romos imperijos žuvimo pasėkoje - "Trečiąja Roma" likti garbė atitekusi Rusijai. Ji būsimi "amžina ir paskutinė".

"Amžinosios Rusijos" idėją tęsė ir plėtė Rusijos carai, ypač Petras I (1689 - 1725), galutinai įvedęs absoliutinę monarchiją ir carė Kotryna (1762-1796), prijungusi prie Rusijos apie 2 mil. kv. km ploto teritorijas, jų tarpe, kaip rašo autorius, ir Lenkijos (tiksliau būtų - Lenkijos - Lietuvos) valstybę.

XVIII a. buvo skelbiamas "slavų tautų mesijanizmas", tiksliau slaviškasis rasizmas, kuris iš tiesų buvęs ne kas kitas, kaip rusiškasis nacionalizmas. Visi slavai turėsią virsti rusais, kaip 1830 m. pranašavo Puškinas: "Visi slaviški upeliai turi sutekėti į rusišką jūrą".

Galutinai tapti Romos imperija rusams sutrukdė turkai, įstengę iš-

.....

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

.....

laikyti ligi šių dienų Rytų Romos imperijos senąją sostinę Konstantinopolį.

Po 1917 m. komunistinės revoliucijos "trečiąją Romą" pakeitė Lenino "Tretysis internacionalas". Prie jo sukūrimo daug prisidėjo kaizerinė Vokietija, 1917 m. užplombuotame vagone pasiuntusi iš Šveicarijos ten tremtyje gyvenusį Leniną. Esą tada Leninas pažadėjęs, kai gaus Rusijos valdžią padaryti taiką ir tuo būdu išgelbėti Vokietijos ir Austro - Vengrijos imperijas. Žinome, kad neišgelbėjo.

Lenino tėvas buvęs kalmukų kilmės (azijatas), motina vokiečių kilmės su švedų kraujo įmaiša. Tačiau rusams bei bolševikams Leninas buvęs "tikras rusas", nors rusiško kraujo neturėjo.

Po Lenino (ligi 1953 m.) Rusiją valdęs Stalinas praplėtė Rusijos ribas Vakarų Europoje, pirmiausia prijungdamas Lietuvos, Latvijos, Estijos respublikas. Ir Lenino ir Stalino tikslas buvo tas pats: socializmas vienoje šalyje turi virsti visų šalių socializmu. Tačiau Stalinas mirė visų savo planų nespėjęs įvykdyti. Bet jie tęsiasi Stalino įpėdinių.

1968 m. į Vakarus pabėgęs Čekoslovakijos generolas Jan Seina yra atskleidęs ano meto (taigi ir dabartinių) Sovietų vadų - Nuo Lenino ligi Brežnevo planus. Pagal juos jau nuo 1963 m. Sovietai planuoja Vakarų Europos užėmimą: per 3 dienas pasiekti Reiną, per savaitę Atlantą. Po to turėsią būti tuojau užimti ir kiti Europos kraštai neutraliuosius įskaitant. Jau esą sudaryti sąrašai tuojau suimti 10.000 asmenų Vokietijoje, Prancūzijoje ir Šveicarijoje. Paruoštos maisto kortelės, plakatai ir potvarkiai ir netgi jau atspausdinti vokiečių ir prancūzų kalbomis. Atitinkami Sovietų agentai tuojau perimti stočių - tiltų, spaudos, radijo ir kt. priemonių vadovybę.

Savo tautiečius šveicarus, kurie dar tiki neutralumo idėja, prof. J. Eretas įspėja šiais rusų maršalo Kalionowskio žodžiais: "Lokalinio karo su Vokietija atveju, mes turėsime užimti ir Šveicariją, kad užkirstume kelią vokiečių fašistams

pabėgti į Šveicariją. Mes užimsime Šveicariją todėl, kad apsaugotume mūsų neutralumą"...

Studijos pabaigoje J. Eretas daro išvadas apie Rusijos ekspansiją ir nurodo, kaip amžių būvyje ji reikšė: XV amžiuje - šiaurės kryptimi, XVI a. į pietus, XVI - XVIII a. į rytus, XVIII a. į Vakarus. Tačiau rusų stūmimasis į Vakarus nesąs baigtas ir todėl jie intensyviai ruošiasi pasistūmėti šia kryptimi dar toliau - ligi Atlanto, o iš čia "permesti revoliuciją" į Ameriką. Šiam reikalui jiems labai patarnautų Sovietų agentų Vakaruose organizuojami "taikos judėjimai", priešatominės demonstracijos ir kitos priemonės.

1982 m. vykęs Anglijos - Argentinos karas dėl Falklando salų buvęs Sovietų agentų inspiruotas. Jis parodė kaip greitai Š. Atlanto kraštai gali likti be reikiamos gynybos, kai šiaurę ginantis Anglijos laivynas išplaukia į tolimus pietus, palikdamas neginamą šiaurę Sovietų nemalonei.

Baigdamas studiją prof. J. Eretas nurodo, kad laisvajam pasauliui gresia nauja pasaulinė ateistinė diktatūra, kurią gali atnešti senąjį rusų imperializmą ir mesijanizmą tęsiantieji dabartiniai Rusijos valdovai. Sovietų skelbiamas "pacifizmas" esąs tikrai priedanga jų užkariavimo tikslams pasiekti. Neturime būti apgauti. Bažnyčią J. Eretas įspėja, esą ji turi rūpintis, kad "valstybė turi būti teisinga valstybė, kuri žiūrėtų, kad pasaulyje turėtų būti įgyvendinama tikroji laisvė ir tikroji taika. Pasiruošimas turi būti mūsų pareiga" - baigia savo studiją prof. J. Eretas.

BAŽNYTINĖS SUKAKTYS IKI METŲ GALO

Rugsėjo 18 d. prieš 110 metų gimė pirmasis Kauno arkivyskupas metropolitas Juozas Skvireckas, mirė Zamse, Austrijoje, 1959. XII. 3. Jis išvertė į lietuvių kalbą ir išleido visą Šventąjį Raštą su plačiais komentarais.

Rugsėjo 28 d. prieš 5 m. Vatikane staiga mirė popiežius Jonas Paulius I, gimęs 1912. X. 17, išrinktas vos prieš 33 d. tai yra 1978. VII. 26.

Spalio 10 d. prieš vienerius metus paskelbtas šventuoju lenkų kunigas pranciškonas Maksimilijonas Kolbe, gimęs 1894. I. 8. Osvencimo mirties stovykloje savo noru pasiukojęs mirti badu kameroje už kitą kalinį, mirė 1941. VIII. 14.

Spalio 16 d. prieš 5 metus (1978) išrinktas dabartinis popiežius Jonas Paulius II (Karolis Voityla, gimęs 1920. V. 18) - ganytojas, rašytojas ir keliautojas.

1983 m. Lietuvoje švenčia Sidaibrinį 25 metų Kunigystės jubiliejų 13 kunigų, išventintų 1958 m. Aukštinį 50 metų Kunigystės jubiliejų švenčia 16 kunigų, išventintų 1933 m. Deimantinį 60 metų Kunigystės jubiliejų Lietuvoje švenčia 5 kunigai, išventinti 1923 metais. Šios žinios iš Lietuvos Vyskupų Konferencijos leidinio "Katalikų Kalendorius - Žinynas 1983".

į v y k i a i

● **Brisbane.** Tautinės partijos - Liberalų koaliciją ištiko krizė, kai liberalas ministeris Mr. White balsavo su opozicija, reikalaujant sudaryti viešą Atskaitomybės komitetą. Už tokią neišitikimybę premjeras Bjelke Petersen ministrų Mr. White atleido iš pareigų, bet po to Liberalų partija jį išrinko savo lyderiu ir jis automatiškai turėtų tapti Queenslando vicepremjėru, bet premjeras su tuo nesutiko. Tautinė partija parlamente turi 36 vietas, Liberalai 20, Darbo partija 25, o ministrų kabinetai sudarė 18 tautinės partijos ir 7 liberalai ministriai. Naujasis Queenslando Liberalų lyderis Mr. White yra katalikas, baigęs farmacijos mokslus, tapo aiškiu antikomunistu, kai savo akimis pamatė iš Rytų Berlyno per upę plaukiantį vokiečių laivą, kurį sovietų sargyba nušovė. Tada jis suprato ką reiškia komunizmas praktikoje.

● **Canberra.** Federalinė mokyklų komisija etninėm mokyklom paskyrė \$ 3 milijonus ir pranešė, kad Lietuvių Bendruomenės mokyklai Adelaidėje duota \$ 1380 paramos.

● **Melbournas.** Viktorijos Etninių reikalų ministeris praneša, kad etninėms grupėms paskyrė finansinę paramą, norintieji jos gauti turi skubiai kreiptis į Deborah Chemke, Publicity Officer, Victorian Ethnic Affairs Commission, 232 Victoria Parade, East Melbourne.

● **Canberra.** Ministeris pirm. Mr. Hawke buvo pakviestas 3 dienas liudyti Karališkai komisijai apie savo draugą Mr. Combe, kuris susidūrė su KGB šnipu Ivanovu, išmestu iš Australijos.

● **New Yorkas.** JAV pateikė Jungtinėm Tautom memorandumą: Amerikos mokslininkai ištyrė, kad Sovietų Rusija naudoja nuodingus chemikalus "geltonąjį lietų" Afganistane ir davė Vietnamui nuodyti Kampučiją. Amerikos daktarai ištyrė nukentėjusių aukų kraują ir rado toksinį "trichothecene". Tas chemikalas purškiamas iš lėktuvų žmonėms sukelia nesulaikomą kraujavimą, vėmimą, skaudžią mirtį. Maskva tuojau išsiginė, bet prieš įrodytus faktus neturi argumentų. Žinią iš New Yorko pateikė "The Australian" VIII. 6-7.

● **Roma.** Italijos pokario 43-čią ministrų kabinetą sudarė pirmą kartą socialistas ministeris pirm. Craxi: 15 krikščionių demokratų, 5 socialistai, 3 respublikonai, 3 socialdemokratai ir 2 liberalai ministriai. Koalicijos 5 partijos parlamente iš 630 atstovų turi savo 366.

● **Libijos** Afrikoje remiami sukilėliai siekia nuversti kaimynystėje esančią Chado respublikos valdžią ir sovietų lėktuvais bombarduoja pasienio oazių miestus. Chado gynyba numušė vieną bombonešį ir su parašytu nusileidusį Libijos lakūną pagavo į nelaisvę. Chad turi 4.700.000 gyventojų, kurių 15% moka jau skaityti, plotas 495.775 kv. mylių Saharos dykumų. Libijos remiama karių grupė pagrobė valdžią Aukštutinėje Voltoje, kuri randasi į pietų vakarus nuo Saharos dykumos, 105.869 kv. mylių ploto su 7 milijonais negrų, kurių skaityti moka tik 7%. Abi šios valstybės iki 1960 m. buvo Prancūzijos kolonijos.

● **Melbournas** didelė draudimo įstaiga "Bishopsgate Insurance Company" bankrutuoja ir 100.000 joje apsidraudusių žmonių kviečiami tuojau kitur apsidrausti, nes direktorius pralošė indėlius, - praneša "The Age" rugp. 11 d.

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Pr. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TĖVIŠKĖS AIDAI

MOTERIS SU SAULE

Rugpiūčio 15 d. Bažnyčia švenčia Marijos Dangun Ėmimo šventę. Liturgija pristato Mariją iš šv. Jono Apreiškimo Moterimi, apsišautusia saule, po jos kojomis mėnulius, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas. Milžiniškas ugnispalvis slibinas tykojo praryti ją ir jos vaikus, tuos, kurie ištikimi Dievo įsakymams, kurie stipriai laikosi Kristaus. Tai simbolių kalba apie Marijos vaidmenį Antikristo - visų prieš Kristų nukreiptų jėgų - krikščionių persekiojimą. Kaip apaštalo drąsos akivaizdoje žydai įnirto ir manė juos užmušti, taip lygiai įnirė ta visų amžių pasaulis, pamatęs Kristaus šalininkų nenuolaidumą. Nuo pat pirmųjų Bažnyčios dienų, nuo pat Kristaus gimimo Betliejuje ligi mūsų dienų, paskelbusių ir ginančių žmogaus laisvės ir teises, krikščionys yra niekinami ir žudomi ne dėl to, kad jie būtų nusikaltėliai, bet dėl to, kad jie išpažįsta Kristų ir vykdo Jį savo gyvenime.

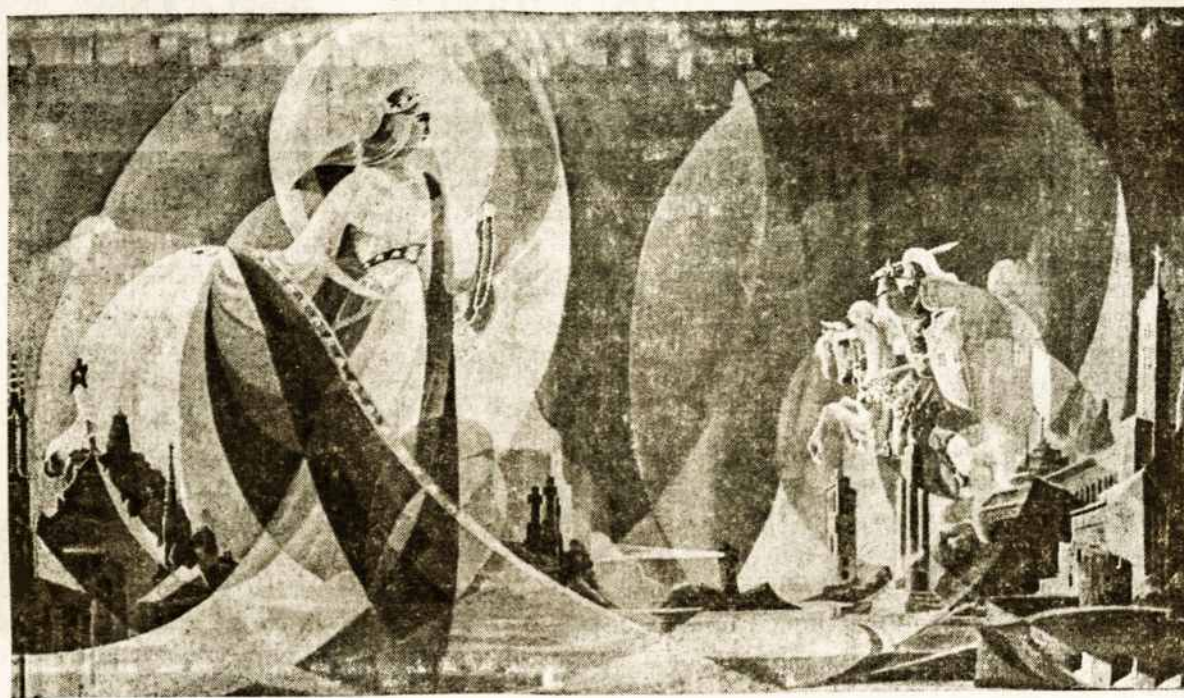
Vatikano Susirinkimas moko, kad dieviška malone, po Sūnaus, Marija yra išaukštinta virš visų angelų ir žmonių, kaip švenčiausioji Dievo Motina, dalyvavusi Kristaus paslapties. Tad Bažnyčia ypatingu būdu Mariją gerbia, kurios apgynimo tikintieji visada šaukiasi, pavojų ir reikalų slegiami. Tikintieji teatsimena, kad tikrasis pamaldumas nėra koks bergždžias praeinąs jausmas, bet kad jis plaukia iš tikro tikėjimo, kuris veda mus į Dievo Gimdytojos prakilnumo pripažinimą, skatina mylėti Mariją, kaip motiną ir sekti jos dorybėmis.

Danguje jau garbingojo kūno ir sielos Marija spindi kai ateityje vai nikuosimos Bažnyčios paveikslas ir pradžia. O žemėje, kol ateis Viešpaties diena, Marija šviečia keliaujančiai ir kovojančiai Dievo tautai, kaip tikros vilties, paguodos ir stiprybės ženklas. Susirinkimas ragina, kad visi krikščionys karštai prašytų Dievo ir žmonių Motiną, kuri padėjusi gimstančiai Bažnyčiai savo maldomis, ir dabar išaukštinta danguje virš visų palaimintųjų ir angelų, kartu su visais šventaisiais užtarti mus pas savo Sūnų.

Svarstydami Mariją mūsų tautos likiminėje kovoje, esame įpratę išorinę pergalę laikyti tvirtybės ženklu. bet tai nėra tikslinga. Išorinės laimėjimo apraiškos nėra tvirtybės rodyklis. Ta realybė, kuria žavisi dideli ir maži Dovydo ir Galijoto kovos nuotykyje turi savo filosofinį pagrindą.

Dovydas iš tikrųjų yra tvirtesnis už Galijotą, nes jis atsilauko didesnės grėsmės akivaizdoje. Ir Antikristas yra nugalimas ir jo nugalėjimas yra krikščioniškos egzistencijos uždavinys. Aukos pilnatvė yra persunkusi Marijos gyvenimą ir reiškiasi didele jėga: "Graži ir daili esi Tu mano Bičiule - baisi, kaip kovai paruošta kariuomenė!"

PD

LIETUVA - MARIJOS ŽEMĖ

Jurgis Juodis

MARIJA, MARIJA

Maironis

Marija, Marija,
Skaisčiausia lelija,
Tu švieti aukštai ant Dangaus!
Palengvink vergiją,
Pagelbėk žmoniją,
Išgelbėk nuo priešo baisaus!

Mes, klystantys žmonės,
Maldaujam malonės;
Marija, maldų neatmesk!
Tarp verkiančių marių,
Šių žemiškų karių,
Nupuolančius stiprink ir vesk.

Ir kūno silpnybė,
Ir žemės puikybė,
Ir pragero juodo dvasia
Į prapultį stumia
Žmonijos daugumą
Ir žudo galybe tamsia.

Kaip upės bėgimas,
Taip mūs įpratimas
Kas kartą vis traukia žemiau:
Vargai kasdieniniai,
Kaip pančiai gelžiniai,
Mus rišti kada bepaliaus?

Silpni nusiminę
Tavęspaskutinę
Tematome viltį tiktai;
Tu savo malone
Šiai žemės karionei
Palengvinti galią žinai!

Marija, Marija,
Skaisčiausia lelija,
Dangaus Karalienė šviesi!
Užstok prieš Aukščiausią
Tu žmogų menkiausią!
Taip daugel pas Dievą gali!

APPRENTICESHIP EXHIBITION

1983

- STATYBŲ AMATAI
- METALO AMATAI
- INŽINERIJOS AMATAI
- ELEKTROS AMATAI
- BALDŲ AMATAI
- MAŠINŲ AMATAI
- MAISTO AMATAI
- SPAUSDINIMO & PRIEDŲ AMATAI
- GĖLININKYSTĖ
- AVALYNĖS AMATAI
- PLAUKŲ KIRPIMAS
- KITI AMATAI BUS ATSTOVAUJAMI

Mokymosi Paroda bus suruošta Exhibition Building — Didžiojoje salėje — nuo rugpiūčio 13 iki 18 dienos, savaitės dienomis nuo 9.30 ryto iki 4 val. vakaro. Šeštadienį ir sekmadienį nuo 10 val. ryto iki 4 val. vakaro.

Dėl kitų informacijų skambinti
1983 Apprenticeship Exhibition
Promotions Officer (03) 658 6444

ĮEJIMAS LAISVAS !!

MINISTRY OF EMPLOYMENT AND TRAINING
INDUSTRIAL TRAINING COMMISSION

DOKUMENTAI KALTINA

Rašo Albinas Pocius

Hitleris užėmęs Austriją, sunaikinęs Čekoslovakiją ir atplėšęs nuo Lietuvos Klaipėdą, pradėjo grąsinti Lenkijai, reikalaujamas Dančigo ir viso taip vadinamo "korydoriaus" panaikinimo, atstumiant Lenkiją nuo Baltijos krantų.

Sovietų Rusija su nepasitikėjimu žiūrėjo į Hitlerio galybės didėjimą, o anglai ir prancūzai rimtai susirūpino kaip sustabdyti Vokietijos ekspansiją.

Tam tikslui 1939 m. rugpiūčio pradžioje anglai su prancūzais pasiuntė savo delegacijas į Maskvą, norėdami sudaryti vieningą Europos frontą prieš Hitlerį ir apsaugoti Lenkiją.

Derybos iš pirmų dienų įklimpo į nesėkmę. Rusijai nerūpėjo Lenkijos ir Europos saugumas. Jie pareikalavo iš anglų ir prancūzų leisti Rusijai užimti Estiją, Latviją, Lietuvą ir Suomiją.

Rusija taip pat reikalavo leisti Raudonajai armijai per Lenkiją žygiuoti į Vokietiją ir duoti militariškas bazes Lenkijos teritorijoje.

Lenkija nesutiko įsileisti rusų bazes, o Vakarai nesutiko atiduoti rusams Suomiją ir Pabaltijo kraštus.

Hitleris sužinojęs, kad anglams ir prancūzams derybos Maskvoje nesiseka, 1939 m. rugpiūčio 22 d. pasiuntė į Maskvą savo delegaciją. Vokietijos užsienio reikalų ministras Ribbentrop ir Rusijos Molotov greit susitarė pasidalyti savo kaimynais.

Sutarta, kad Suomija, Estija ir Latvija tenka Rusijai, o Lietuva Vokietijai. Lenkiją buvo nutarta užpulti ir pasidalyti pusiau.

Šita gėdinga sutartis buvo pasirašyta 1939 m. rugpiūčio 23 d. Kremliuje, dalyvaujant pačiam Stalinui. Pasirašė Vokietijos vardu Ribbentrop, o Rusijos Molotov. Šią sutartį Vakarų valstybės vadina "Molotov - Ribbentrop Pact".

Vakarų valstybės apie bolševikų ir nacių vedamas slapas derybas nieko iš anksto nežinojo ir rugpiūčio 23 d. rytą paskelbus susitarimą, anglų ir prancūzų delegacijos

turėjo su gėda tuščiomis važiuoti namo.

Šitas susitarimas sudarė geras sąlygas Hitleriui pradėti II Pasaulinį karą, ką jis ir padarė po 8 dienų - 1939 m. rugsėjo 1 d. užpuldamas Lenkiją. Rugsėjo 17 d. ir Sovietų Rusija įsijungė į karą pagrobdoma Lenkiją. Savo žygiui pateisinti Rusija paskelbė, kad eina "apsaugoti Gudijos ir Ukrainos žemes ir žmones nuo vokiečių agresijos".

Lietuvos vyriausybė pasirodė visai neryžtinga ir neišnaudojo istorinės progos atsiimti Vilnių, Gardiną, Lydą ir Suvalkus.

Mūsų vyriausybė paskelbė neutralitetą, kurį vėliau pati sulaužė iš sovietų Rusijos priimdama Vilnių ir įsileisdama Raudonosios armijos bazes.

Zlugus Lenkijos valstybei, jos nugalėtojai vokiečiai su rusais nutarė išlyginti savo demarkacijos liniją Lenkijoje, kad ji eitų Bugo, Vyslos ir Sano upėmis.

Rusai užleido dalį Lenkijos teritorijos ir už tai pagal naują susitarimą rugsėjo 28 d. gavo Lietuvą, nes mums nėjus į Vilnių, mes pasidarėme vokiečiams nebereikalingi.

Perleisdami Lietuvą rusams, vokiečiai išsiderėjo, kad jiems būtų palikta dalis Sūduvos ir naujoji siena eitų Šešupės upe, kad išvengtų pasienio nesusipratimų.

Vėliau Stalinas apsižiūrėjo, kad toks Lietuvos pasidalinimas pastato Rusiją į nemalonią politinę padėtį, nes bus visiems aišku, kad Rusija ir Vokietija vėl dalinasi svetimomis, ne joms priklausančiomis žemėmis.

Po kietų derybų pagal vėlesnį susitarimą 1941 m. sausio 10 d. Rusija sumokėjo Vokietijai už tą Lietuvos kairiojo Šešupės kranto dalį 30 milijonų Reichsmarkų.

Baigus visas Pabaltijo ir Lenkijos žemių dalybas, sovietai pasikvietė Lietuvos delegaciją į Maskvą ir pasiūlė mums Vilnių ir pareikalavo įsileisti Raudonosios armijos bazes

į Lietuvą.

Mūsų vyriausybei priėmus Maskvos reikalavimus, atgavome mažą dalelę Vilniaus krašto, bet praradome visą Lietuvą.

Pasirašant Molotovo - Ribbentropo paktą, ten tarp slaptų susitarimų buvo įrašyta, kad sovietų Rusija ir Vokietija respektuos Lietuvos teisę į Vilnių.

Raudonoji armija, pradėjusi karą veiksmus prieš Lenkiją ir pasiekusi 1920 m. Lietuvos - Rusijos sutartimi nustatytą sieną, stabtelėjo porai dienų, bet Lietuvai nerodant noro atsiimti savo sostinę, žygiavo iki pat demarkacijos linijos.

Raudonajai armijai įeinant į Vilnių, vietiniai gudai pastatė sutikimo vartus su įrašu: "Gudiškasis Vilnius sveikina savo išvaduotoją" ir jau norėjo sukurti gudišką Vilniaus miesto administraciją. Sovietai greit įsakė gudams vartų parašą nuimti ir Gudijos komunistų partijos nariams grįžti atgal į po grindį, nes Stalinas turi kitus planus.

Vokiečiai taip pat beveik dvi savaites nėjo į Suvalkų trikampį.

Lenkų administracijai pabėgus, ten nebebuvo jokios valdžios. Punks, Seinų ir Suvalkų gyventojai jau buvo pradėję prie namų kelti Lietuvos Trispalvės ir negalėjo suprasti, kodėl Lietuvos kareivėliai neateina.

Lietuvos vyriausybės neryžtingumas buvo tragedija visam Suvalkų kraštui. Vėliau tie žmonės pergyveno nacių terorą, o šiandien kenčia lenkų spaudą, kad net lietuviškai melstis yra draudžiama savo tėvų statytoje Seinų katedroje.

Kitoje Vilniaus pusėje buvę lenkų ir rusų baudžiauninkai visais būdais naikina Gudijai priskirtame Vilniaus krašte lietuvių kalbą, papročius ir visą kas lietuviška.

Prieš karą mūsų vyriausybė vis

mums aiškino: "Nesirūpinkite, vadas budi prie vairo". Tačiau kada kilo karo audra, mūsų vairininkai susirgo "jūros liga", išsigando ir paskelbė neutralitetą, kurį patys sulaužė priimdami iš rusų Vilnių ir įsileisdami sovietų bazes.

Lietuva praleido auksinę progą atsiimti Vilniaus kraštą ir sujungti visas lietuviškas žemes į vieną vienetą.

Kaltė krinta ne vienai kuriai partijai, bet visoms partijoms, kurios tada sudarė koalicinę vyriausybę.

Prisimename tai, ne kaltininkų ieškodami, bet norėdami pasimokyti ateičiai, kad negalima žaisti su savo tautos ir valstybės likimu istoriniais momentais.

Šiandien gal būt pilnos laisvės ir neturėtume, bet būtume kaip Lenkija, bent turėdami satelito teises.

Šitas Molotovo - Ribbentropo paktas, kuris padalino Lenkiją ir pradžioje Pabaltijo kraštus, yra labai nemalonus sovietų Rusijai, kuri visada melavo, kad Raudonoji armija atėjo į Lietuvą "darbo liaudies išvaduoti", bet kaip matome pagal dokumentus, atėjo kaip agresorius susitaręs su Hitlerio naciais.

To pakto dokumentus Rusija slepia nuo savo gyventojų ir už jų prisiminimą smarkiai baudžia, nes to pakto dokumentai sugriaua visą sovietų propagandą apie Pabaltijo darbo žmonių "išlaisvinimą". 1984 m. sueina 45 metai nuo to Pakto priėmimo. Plačiai visi paminėjime ir priminkime visam pasauliui apie nacių ir bolševikų nešvarų sąmokslą.

Jaunoji karta išeivijoje ir tėvynėje mažai apie tai nežino. Padėkime jiems sužinoti tiesą, kodėl Lietuvą buvo okupuota.

Mūsų veiksniai VLIKas ir Pasaulyje Lietuvių Bendruomenė kartu su Pabaltiečių Tarybomis jau dabar turėtų sudaryti planus 45 metų gėdingai sukakčiai paminėti, primenant visuomenei ir visų kraštų vyriausybėms apie okupanto melą ir jo kriminalinius nusikaltimus prieš tautas ir visą žmoniją.

LIETUVOS ŠVENTASIS KARALAITIS Prof. dr. Zenonas Ivinskis

Artėja Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero 500 metų jubiliejus. Pateikiame žinių iš prof. dr. Z. Ivinskio studijos "Šventasis Kazimieras".

NUO POLITIKOS ATSIKĖS. TAČIAU POLITIKAI REIKŠMINGAS

O tačiau šv. Kazimieras turėjo nemažą reikšmės Lietuvos politikai, ypač jos santykiams su pravoslaviska Maskva. Reikšmingi buvo ne jo paties politiniai žingsniai, atlikti dar jaunuose metuose, bet jo šventas asmuo ir stebuklų garsas, apipintas dar gausiomis legendomis ryšium su Maskva. Šv. Kazimiero lietuviai šaukdavosi, kada užgriūdavo nelaimės iš rytų. Po žiaurios 1655 metų rusų okupacijos, kai laimingai buvo pasibaigęs maskolių jungas Vilniui, Kaunui ir Gardinui, žmonės dar pustrėčio šimto metų giedojo: "Kazimieras šventas iš dangaus atėjo, kurį žalnieriai ant oro regėjo". Šią giesmę rusai devynioliktojo amžiaus viduryje uždraudė giedoti. Iš "kantičkų" ji turėjo būti išimta.

Nuo šešioliktojo amžiaus pradžios (1518) šv. Kazimieras pagarsi Lietuvoj kaip antimaskoliškos kovos simbolis. Pasakojimai iš jo gyvenimo ir stebuklų stiprindavo Lietuvos žmones. Dėl to rusai šv. Kazimiero kultą laikė jiems pavojingu, o patį šventąjį skelbė savo priešu. Antai, Maskvos archiejuš (stačiatikių vyskupas), vos tik tai rusų ka-

riuomenė įžengė į Polocką 1655 m., šv. Kazimierą pagal Rytų Bažnyčios apeigas "eks-komunikavo". Prie Polocko šv. Kazimieras buvo pasirodęs pirmą kartą lietuvių kariuomenei 1518 m.

Lietuvą rusams galutinai užėmus, po trečiojo padalinimo (1795), puošni šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje buvo paversta cerkve. Be to, kada katalikai kitas savo šventes galėjo dar nekliudomi švęsti, Kazimiero šventė kovo 4 d. buvo varžoma. Jei tą dieną katalikai mokiniai nepasirodydavo pamokose, jie būdavo baudžiami. Taigi Kazimiero šventės ramiai atšvęsti jau nebuvo galima.

RAMIAI PRAGYVENĖS. PO MIRTIES BE RAMYBĖS

Nei šv. Kazimiero kūnas po mirties neturėjo ramybės. Tai yra dar viena priežysbė, prisiminus jo išgyventas ramias dienas. Visą savo gyvenimą, išskyrus 13 metų berniuko žygį į Vengriją, šv. Kazimieras ramiai gyveno tai Lietuvoje, tai Lenkijoje. Tačiau jam mirus, Šventojo palaikai ramybės neteko. Štai, Vilniaus vyskupas Jurgis Tiškevičius jau 1654 m. rugpiūčio 13 d. susirūpinęs klau-

sė popiežiaus nuncijaus patarimo, kur paslėpti šv. Kazimiero relikvijas, kad "nepatektų į priešo rankas, kai užims Vilnių". Šv. Kazimiero altoriaus brangūs papuošalai ir sidabras buvo sunaudoti gintis nuo įsibrovėlių, o kūnas išvežtas iš miesto ir paslėptas. Antrą kartą šv. Kazimiero relikvijas teko slėpti aštuonioliktam amžiuje, kai Lietuvą užkludė didysis Šiaurės karas, o jos žemę trypė svetimieji, net skirtingų konfesijų žmonės: stačiatikiai ir protestantai.

Protestantizmas, kaip žinome, reiškė Vakarų Bažnyčios skilimą, viduriniams amžiams pereinant į naujuosius. Šv. Kazimieras kaip tik gyveno tų dviejų amžių sąvartoje. Jis ano meto humanistines tendencijas pirmiausia pažino Krokuvoje, nes ir jo mokytojai buvo humanistai. Kai vakarų Europoje daugelis humanistų vienu ar kitu atžvilgiu savo jėgas skyrė Bažnyčiai silpninti, humanistų mokinyš šv. Kazimieras Lietuvoje ir Lenkijoje tapo Bažnyčios garbė ir skilimo metu jos atrama. Lietuvoje jo kultas prisidėjo prie religinės vienybės. Čia yra gana reikšminga, kad šv. Kazimiero kanonizacijos byla buvo pradėta tais metais, kai Martynas Liuteris išėjo su savo tezėmis (1517); gi šv. Kazimiero kultas plačiai išplito Lietuvoje katalikų ir protestantų kovos metu. Šventasis savo garbe prisidėjo prie katalikybės galutinės persvaros. Jo vardas plačiai nuaidėjo per Lietu-

Darbiečių tarpusavio kivirčiai

Visad lengviau pažadėti, bet sunkiau ištesėti. Darbiečių partijos kandidatai į valdžią prieš rinkimus skelbė: jie duos pagalbą Vietnamui, užtars Timoro partizanus, pagerins santykius su Sovietų Sąjunga, uždraus urano kasimą ir pardavimą, suvaržys amerikoniškų atominių laivų sustojimą Australijos uostuose, kontroliuos Š. Amerikos karinio ir sekimo stotis esančias šiame krašte, sumažins infliaciją, bedarbę.

Tiesa, nauja valdžia skubiai panaikino visus suvaržymus liečiančius Rusiją ir jos piliečių apsilankymą. Bet kartu buvo priversta išprašyti Kremliaus šnipą Ivanovą. ASIO suteiktos žinios privertė valdžią tai padaryti.

Azijos kaimyniniai kraštai tvirtai pasisakė prieš darbiečių planuotą pagalbą komunistiniam Vietnamui, kuris laiko užgrobes Kampučiją. Taip Hawke ir Hayden gerokai apibarti paliko Vietnamo pagalbą ir Timor klausimą ramybėje.

Kas liečia amerikiečių sekimo ir kariško ryšio stotis, Australijos užsienio reikalų ministeris, turbūt, laike savo apsilankymo Vašingtone įsitikino, kad jos yra neišvengiamas blogis, jeigu Australija nenori likti viena ir beginklė šitame pasaulio užkampyje. Stotys veiks kaip ir praeityje ir karo lavai lankys australiškus uostus, kada jiems bus reikalas.

Krašto viduje nėra kol kas jokių ženklų, kad bedarbių skaičius būtų pradėjęs mažėti. Infliacija eina toliau. Infliacija bus dirbtinai sumažinta, kada žmonės, vietoje mokėti Medibank už gydymą, mokės aukštesnes taksas, kad tuo padengtų susidarancias išlaidas sveikatos srityje. Mat, apskaičiuojant pragyvenimo brangumą, nėra vartojamų mokesčių išleistas sumos. Kol nenukris australiškų prekių kainos, tol infliacija tikrumoje nemažės. Kad papigintų prekes, reikia jas pigiau pagaminti. Tai at-

siekti - reikia sumažinti algas, arba jas nors nepakelti ir padidinti produkciją moderniškesnėmis mašinomis ir geresne organizacija.

Darbiečiam ir jų valdžiai yra nemalonu, kad labai tamprūs santykiai tarp aukštų partijos šulų ir rusų šnipų išėjo aikštėn. Eiliniam australiečiui gali kilti logiškas klausimas: "O kas toliau būtų buvę, jei ne ASIO įsimašymas? Ar nebūtų rusų šnipai tapę draugais mūsų ministrų ir kitų svarbių asmenybių?" Tokie pavojingi klausimai pakenks darbiečių partijos ateities galimybėms.

Prasidėjo kivirčiai tarp kairiųjų (komunistų) ir likusios darbiečių partijos dalies, kuriai priklauso Mr. Hawke. Kol kas jis dar laikosi savo vietoje, bet dangus jam niaukia. Vienas iš kairiųjų senatorių aiškiai pareiškė, kad Mr. Hawke turi nustoti veikęs savystoviai, jei nori išsilaikyti. Dabartinis ministeris pirmininkas turės daugiau rūpesčių su savo partijos kairiaisiais negu su liberalais. Jei raudonieji panorės, streikais ir algų pakėlimo reikalavimais galės dabartinę valdžią sužlugdyti.

Pastebėtina, kad darbiečių partija nei jų Viktorijos valdžia nerado reikalo pasiūsti savo atstovo į Pavergtųjų Tautų priėmimą, nors buvo pakviesti.

Idomi buvo "60 Minutes" programa, kuri pakartotinai pavarė propagandą už Sovietų Sąjungą ir prieš amerikiečių stotis ir karo laivus Australijoje. Naiviam žiūrovui tikriausiai sudarė įspūdį, kad Australijai reikia uždaryti tas stotis ir uždrausti Š. Amerikos laivams sustoti Australijos uostuose, kad užtikrintų jos laisvą ateitį, nes tada Sovietų Sąjunga garantuotų šitam kraštui, kad Raudonoji armija jo neužpuls. Labai lengva ir patogi išeitis. Tik "gudrus" George Negus iš "60 Minutes" ir dar gudresnis Kremliaus kalbėtojas iš Maskvos

pamiršo pridėti, kad rusams jų sutartys nieko nereikia. Sovietų Sąjunga turėjo taikos sutartis su visais užgrobtais kraštais, įskaitant mūsų Lietuvą, ir visas jas sulaužė.

Pirmieji darbiečių valdymo mėnesiai rodo kairiųjų balsų pagarsėjimą ir tarpusavio ginčus, kurie neprideda prie šalies aktualių problemų išsprendimo.

Dr. J. Kunca

MLK Valdyba kviečia visus kreiptis raštiškai ar per telefoną į ABC — TV "Nationwide" prašant parodyti Sharon Sargent paruoštą programą Hobarte apie Pabaltijį. Tai buvo atsiekta dėka A. P. Taškūno ir jo "Baltic News". Mūsų pareigą tą iniciatyvą paremti. Tel. 528 4444.

Dr. J. Kunca - Pirmininkas

ZURNALAS RUSIJAI, KURIO BIJO KGB

Briuselyje numatoma artimiausiu laiku pradėti leisti Sovietų Rusijai skirtą mėnesinį žurnalą rusų kalba "Vestnik Eurovy". Naujasis žurnalas, kaip pažymi jos būsimasis leidėjas de Meeus, tarnaus laisvei ir tiesai, bus atviras visiems, kurie norės išreikšti savo pažiūras, įskaitant ir vadinamuosius "Euro — komunistus". Kadangi leidėjas neturi iliuzijų, kad sovietinė valdžia su KGB įsileistų į Rusiją užsienyje spausdinamą laisvą pažiūrų žurnalą, bus sudarytos privačios grupės asmenų, kurios rūpinsis leidinio išplatiniu Sovietų Sąjungoje.

LRTV

ARGI TURĖSIME DALINTIS SU LENKAIS IR ANTRU ŠVENTUOJU

Adelaidės arkivyskupijos savaitraštis "The Southern Cross" liepos 28 d. laidoje išspausdino straipsnį "Leader of revolt against Russia beatified", kuriame praneša, kad pop. Jonas Paulius II lankydamas Lenkiją birželio 22 d. Krokuvoje kunigą Jozef Kalinowski —lietuvi, paskelbė palaimintuoju. Tai yra priešpaskutinis laipsnis beatifikacijos (paskelbimo šventuoju) byloje.

Toliau straipsnyje rašoma, kad jis 1835 m. yra gimęs Vilniuje, Lietuvoje, pateikiama glausta Kalinowskio biografija.

Norėdami daugiau apie palaimintąjį Jozą Kalinauską sužinoti atsiverskime Lietuvių enciklopediją. Ten rašoma:

(Straipsnio enciklopedijoje santrauka) Kalinauskas Jozapas, gimęs Vilniuje, mokėsi bajorų institute Vilniuje, agronomijos mokykloje Horkuose ir inž. akad. Petrapilyje, Krymo karo metu buvo paskirtas kariuomenės inžinierium (karininko laipsniu) ir pasiūstas į Kronštato salą ginti Petrapilio nuo

anglų puolimo iš jūros pusės. Vėliau inžinierių akad. profesorius, pratesė Odesa - Kurskas geležinkelį. Perkeltas į Lietuvos Brastos tvirtovę, pakeltas inžinerijos kapitonu ir priskirtas prie gen. štabo.

Prasidėjus 1863 m. sukilimui perėjo į sukilėlių pusę, paskirtas sukilimo vadu Lietuvoje su būstine Vilniuje. Muravjovo įsakymu suimtas ir nuteistas pakarti, pakeitus sprendimą ištremtas visam gyvenimui į Sibirą. Tremtyje kilo mintis stoti į karmelitų vienuolyną. Po 10 tremties metų nuvyko į Paryžių ir 1877 m. įstojo į karmelitų vienuolyną Graze. Čia mokėsi teologijos, grįžęs Lenkijon Czerny vienuolyne išventintas kunigu, vėliau prioras eilėje karmelitų vienuolynų Lenkijoje. Parašęs eilę veikalų, daugiausia iš karmelitų ordino istorijos. Mirė 1907 m. Vadovicuose.

Užsklendžiant šias enciklopedijos žinias, kuriose neužsiminta apie palaimintojo kilmę, pagrįstai galima suabejoti, ar jis nebuvo lietuvis. Reikia tikėtis, kad tą klausimą išaiškins istorikai. Pr.P.

vą ir svetimus kraštus. Bet čia užkliudome dar vieną ir paskutinį kontrastą.

GARSUS, O ŽINIŲ MAŽAI PALIKĘS

Argi nėra keista, kad Šventojo vardas nušambėjo toli į svetimas šalis, pasiekė iki Viduržemių jūros pakraščius, bet ir savoje ir svečioje šalyje mažai kas bepaliko apie šv. Kazimierą žinoma, galima sakyti, tik nuotrupos. Labai maža žinių aptinkame iš jo gyventojų laiko, jo asmeniškai pamaldaus gyvenimo. Nebegalima dėl to išsiaiškinti gana svarbių klausimų. Jeigu paprastai šventųjų gyvenimą paveikia kokia nors viena stipri ir pagrindinė idėja, jeigu atsiranda kuri nauja ir nelaukta inspiracija, koks staugus nepaprastas posūkis, kuris nuveda šventu keliu, tai šv. Kazimiero gyvenime apie tai labai nedaug ką nežinome. Kas gi nulėmė, kad tas Lietuvos karalaitis palinko į askeitinį gyvenimą? Faktų aiškių neturime, galime tik spėti. Gal priežastimi buvo nepavykęs karo žygis į Vengriją? Gal jį labiau į Dievo prieglobstį pastūmėjo nepagydoma džiovos liga?

Tiksliai nebeįsiaiškiname ir kitų dalykų. Yra, sakysime, nemaža mįslė, kai reikia paremti aiškiais faktais, kada šv. Kazimieras buvo įrašytas į šventųjų skaičių: 1521 ar 1602 metais? Dažniausia kalbama apie popiežiaus Leono X kanonizacijos bulą iš 1521 metų. Bet jos likimas iki šiol nežinomas, ir dėl to

čia pasiremiama tikrai netiesioginiais argumentais. Tik ar jie pakankami? Kiek rodo surastos versmų nuotrupos, reikia abejoti, ar 1517 metais pradėta kanonizacijos byla, buvo užbaigta dar prieš popiežiaus Leono X mirtį (1521). Reikia laikyti tikru daiktu, kad to popiežiaus laikais dar nėra buvę tokių kanonizacijos apeigų, kokios atliekamos dabar, skelbiant Katalikų Bažnyčios pripažintąjį šventąjį. Tai gali paaiškinti, dėl ko šv. Kazimiero kultas Bažnyčioje buvo tiksliai nustatytas tiktai septynioliktojo amžiaus pradžioje. Siemet sueina kaip tik 350 metų sukaktis, kai šv. Kaziimero garbinimas viešai buvo paskelbtas Gedimino mieste. Tiktai jo švento gyvenimo ir stebuklų garsas jau sklido anksčiau ir jis buvo garbinamas kaip šventasis, dar formaliai Bažnyčiai jo ir nepripažinus.

LIETUVIŲ TAUTOJE GARBINAMAS BET LIKĘS NEIŠTIRTAS

Per paskutinius pusketvirto šimto metų jis suaugo su lietuvių tauta, kaip retas kuris šventasis kitoje žemėje. Nebent būtų galima iš dalies prisiminti airių šv. Patriką, vengrų šv. Steponą, prancūzų šv. Joaną d'Ark. Tie šventieji savo tautose yra buvę Bažnyčios šulai, katalikų tikėjimą įvedant arba jį išlaikant. Šv. Kazimieras padėjo jį Lietuvoje išlaikyti ir atnaujinti reformacijos metu. Šventasis taip pat. stiprino lietuvių tautą

jos sunkiais negando metais. Kiek daug kartų lietuvis per šimtus metų yra šaukęsis Vilniaus Šventojo užtarimo! Kiek daug kartų jis yra kalbėjęs Šventojo litanią arba giedojęs iš "kantičkų" jo garbei sudėtas giesmes. O kiek daug Lietuvoje ir išeivijoje yra pastatyta tam uoliajam Švč. Marijos garbintojui bažnyčių bei altorių! Kiek daug įvairių lietuviškųjų įstaigų ir organizacijų pasaulyje yra pramintų šv. Kazimiero vardu! Prisiminkime tik pora pavyzdžių.

Geroms knygoms leisti Kaune 1906 metais buvo įsteigta pagarsėjusi Šv. Kazimiero Draugija, kurios gyvoji siela ilgai buvo prel. A. Dambrauskas - Jakštas. Bet dar spaudos draudimo metu devynioliktojo amžiaus gale Kaune kunigų seminarijoje buvo šv. Kazimiero vardo draugija, kurios tikslas buvo rūpintis slapta spausdinti geras lietuviškas knygas ir platinti jas žmonėse. Šitas įdomus faktas yra žinomas tiksliai iš prel. A. Dambrausko monografijos apie šv. Kaziimero Draugiją, kai ji šventė 25-rių metų jubiliejų. Jis rašo, jog dar 1889 m. Kauno seminarijos klierikas Paulius Silinskas parvežė iš Vilniaus šv. Kazimiero relikvijų... Jos buvo sudėliotos į paprastus misinginius kryželius ir padalintos dešimčiai artimiausių draugų, kurie buvo pasižadėję leisti religinę lietuvių literatūrą ir rinkti jai lėšas.

(Bus daugiau)

BALYS GAJAUSKAS

Sios savaitės sąžinės kalinys

Redakcija gavo vėl daugiau žinių apie Balį Gajauską, kurį buvome pristatę Tėviškės Aidų Nr. 10, kovo 11 d. laidoje. Ciuriche šveicarų leidžiamas anglų kalba "The International Herald Tribune" atspausdino ilgą dviejų skaitytojų — Suzane Thom ir Vendla Meyer — laišką redakcijai apie lietuvių sąžinės kalinį Balį Gajauską. Jos rašo, kad B. Gajauskas yra savo Tėvynės Lietuvos tragiškos istorijos auka. Jis pirmą kartą buvo suimtas būdamas vos 22 metų amžiaus, ir nuo to laiko sovietų kalinamas visą laiką, išskyrus trumpą ketverių metų laikotarpį tarp 1973 ir 1977 metų. Pirmoji pilnai atlikta 25 metų koncentracijos lagerio bausmė jo nepakirto, rašo laiško autorės. Sugrįžęs į Tėvynę Lietuvą, Gajauskas rašė protestus sovietinei valdžiai dėl nežmoniškų kalinimo sąlygų sovietų priverčiamųjų darbų koncentracijos lageriuose, pasirašinėjo peticijas dėl sąžinės kalinių išlaisvinimo, galimybių ribose ir vėl rizikuodamas asmenine laisve siekė padėti kalinių šeimoms. Dėl to 1977 m. jis buvo vėl suimtas, apkaltintas priešsovietine propaganda ir agitacija ir nuteistas 10 metų kalėti ir 5 metus Sibiro tremties.

Pagal turimas žinias, Balys Gajauskas nuo 1980 metų tebėra kalinamas Permės griežtojo režimo lageryje. Jam leidžiama tik du kartus per metus pasimatyti su žmona, jo nepasiekia dauguma jam siunčiamų laiškų, lageryje nėra reikiamos medicininės priežiūros, o Baliai Gaajuskui ji yra reikalinga, nes jo sveikatos būklė dėl sunkių kalinimo sąlygų yra labai pablogėjusi. Balio Gajausko likimu kiek įmanoma rūpinasi Tarptautinė Amnestijos Organizacija, ypač jos skyriai Vakarų Vokietijoje, Olandijoje ir Prancūzijoje. Jei Gajauskas bus priverstas iškalėti visą jam Maskvos paskirtą laiką, rašo laiško autorė, jis atgautų laisvę būdamas 67 metų amžiaus ir atlikęs viso net 40 metų bausmę!

"Aušra" mus įspėja: "Iš barbarų ir kanibalų negalima laukti malonės. Balio Gajausko asmenybė gėdi na neveiklumą, smerkia abejingumą Tėvynės likimui, šaukia kovoti!"

Jei mūsų atvirukai nepasiektų Balio Gajausko, tai jo kalėjimo viršininkai žinos, kad Balys yra plačiai žinomas Australijoje ir dėl viešosios opinijos nedrįs nutraukti jo gyvybės. Melskimės už Balį ir visus sąžinės lietuvių kalinius.

Šią savaitę visi jam parašykime po atviruką oro paštu, pašto ženklas tik 45 centai. Kaliniui bus didelė moralinė parama. Jo adresas:

Balys Gajauskas, RSFSR, 618263 Permskaya oblast, Chusovskoi rajon, pos Kuchino, uchr. Vsesvyatskaya 389/36-1. USSR.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031.
Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

A. A.

PRANAS PAŽERECKAS

Rugpiūčio 4 d. Melbourne mirė Pranas Pažereckas, 82 m. amžiaus. Palaidotas rugpiūčio 9 d. Fawknere kapinėse.

Pranas Pažereckas Šakių apskrities, Kidulių valsčiaus, gimęs 1900 m. spalio 2 d. ūkininkų šeimoje. Baigęs Jakačių pradžios mokyklą, prasimokė staliaus amato ir taip uždarbiavo. Nusipirko 15 ha. žemės ir sukūrė šeimą. Jauną šeimą su mažais vaikais užpuolė karas. Vokiečiai išvarė Praną kasti apkasų, o šeima išvyko į Vokietiją. Tačiau čia susitikti jiems jau nepavyko. Po karo šeima atsikūrė Australijoje, o kur Pranas, taip jie nežinojo. Vėliau susirasta, kad tėvas yra Lietuvoje. Pavyko jį išsikviesti į Australiją, ir 1960 m. jis atvažiavo. Čia rado žmoną Stefaniją, sūnų Vytautą ir dukrą Albiną. Dar keletą metų jis čia dirbo kaip stalius ir išėjo į pensiją. Sveikata jo buvo nestipri, reikėsi mažakraujystė. Lietuvišką gyvenimą jis mėgo ir savo uždarbui niekam negailėjo. Pažereckai paprastai vieni iš

dosniųjų aukotojų. Sekmadienis Pažereckui buvo visuomet lietuviška šventė. Nors paskutiniaisiais metais jis buvo jau visai silpnas ir be žmonos pagalbos jau sunkiai vaikščiodavo, bet sekmadienį vis žmonai sakydavo: "Važiuojam į lietuvišką bažnyčią". Paskutines dienas praleido Caritas Christi ligoninėje, kur, aprūpintas sakramentais ir mirė.

Prie jo karsto rožančiui susirinko nemažai artimųjų, o laidotuvėse jo karstas lietuvių bažnyčioje, kurią jis labai mėgo. Mišių metu giedojo Parapijos choro vyrai, J. Mikštas skaitė Mišių skaitymus, o taip pat buvo atnešta Mišių auka. Po Mišių karstą nešė sūnus, žentas ir anūkai. Fawknere kapinėse jau parengtas Pažereckų kapas - jau uždėtas antkapis. Pirmas čia įžengė velionis Pranas. Atsisveikinimo žodį pasakė K. Prašmutas. Kunigas užbėrė ant karsto paties velionio iš Lietuvos atsivežtos žemės.

Šermenys buvo Lietuvių Namuose, kur dar nemažai susirinko palaidovų. pv.

MELBOURNAS

SKAUTŲ AKADEMIKŲ SUEIGA

Skyriaus pirm. fil. Algimantas Žilinskas sušaukė sueigą Lietuvių Namuose rugpiūčio 9 d. vakare, kai tuo metu Jaunimo kambary posėdžiavo sporto Varpo klubas, tai mūsų sueigai gautas leidimas pasinaudoti Moterų seklyčia. Aptarti ateities renginiai - Akademikų Skautų metinė šventė spalio 16 d. ir sekančiais metais Studijų dienos kovo 24-25 dienomis ir joms stovyklavietė jau užsakyta Mornington pusiasalyje. Labai įdomų pranešimą pateikė Loreta Čižauskaitė apie Pasaulio Lietuvių Dienas Čikagoje, Jaunimo Kongresą - stovyklą, studijų dienas. Besiklausant jos patirtų išpuodžių, kavute visus aptarė Danutė Špokaitė ir Andrius Vaitiekūnas ir pats pirmininkas. Studentas Darius Alekna jau ruošiasi korporacijos spalvų gavimui.

TĖVIŠKĖS AIDŲ LOTERIJA

G A L I M A L A I M Ė T I :

1. Spalvotas TV 'Sanyo' 14, naujas
2. Paveikslas - Eva Kubbos
3. Medžio drožinys - V. Jeršovas
4. Medžio drožinys - Edv. Lašaitis
5. Rankšluostinė, medžio drožinys - V. Miliauskas
6. \$ 100 - Adelaidės Parapijos Tarybos dovana
7. Paveikslas - Irena Jokubauskienė
8. \$ 50 - kun. A. Spurgio dovana
9. \$ 50 - Adel. Kat. Moterų D-jos dovana
10. Staltiesė - E. Eskirtienės dovana
11. Tėviškės Aidų metinė prenumerata - Veronikos Koženiauskieneš dovana

Dar daug smulkesnių laimėjimų.

Bilietai po 50 centų, visa knygutė 10 bilietų \$ 5.

Bilietus platina Federacijos Valdyba Melbourne sekmadieniais prieš pamaldas, kitur Federacijos įgaliotiniai.

Loterijos traukimas Tautos Šventės minėjimo dieną Melbourne Lietuvių Namuose pietų metu rugsėjo 11 dieną

Bandykime laimėti — PAREMKIME SAVO SPAUDĄ !

ALK Federacijos Valdyba

RELIGINIAME GYVENIME

= Danijos katalikų laikraštis "Katoisk Orientering" praneša, kad danų katalikų vieninteliu vyskupas Mariensen pasiuntė laiską sovietų komunistų partijos generaliniam sekretoriui Andropovui, prašydamas grąžinti laisvę lietuviui žmogaus teisių gynėjui Viktorui Petkui, kurį sovietinis teismas Vilniuje 1978 m. liepos 14 d. nubaudė 10 metų kalėti ir 5 metus Sibiro tremties. Tarptautinė Amnestijos organizacija dėl Viktoro Petkaus išlaisvinimo kreipėsi į "Berlyno konferenciją", kuri veikia Rytų Berlyne, bet si atmetė Amnestijos organizacijos prašymą ir tvirtino, kad Lietuvoje katalikai nėra persekiojami ir Petkus buvęs nuteistas už vadinamos nelegalios literatūros platinimą.

= Čekoslovakijos teismas Pilzene nuteisė du pranciškonus vienuolius kalėjimo bausmėmis už įstatymų draudžiamus religinės veiklos darbus. Kunigas František Pometišas nuteistas 6 mėnesiams, kunigas Jiri Mazanec 8 mėnesiams. Kunigas Mazanec jau prieš 30 metų buvo nuteistas 8 metų kalėjimo bausme. Abu pranciškonai buvo kaltinami už religinės literatūros redagavimą ir už tai, kad vieną jaunuolį priėmė į savo pranciškonų vienuoliją.

= Vakarų Vokietijoje jau ruošiamasi visuotiniam Vokietijos katalikų suvažiavimui - Katholikentag, kuris įvyks ateinančiais metais liepos mėnesį Miunchene, dalyvaus virš 100.000 vokiečių katalikų, parinkta darbų tema: Pasitikėjimas gyvenimu, nes Dievas gyvena su mumis".

= Austrijos katalikų žinių pagalbos organizacija "Caritas" paskutinių dviejų metų bėgyje pasiuntė į Lenkiją daugiau negu 8.000 tonų įvairių maisto produktų, kurių vertė siekė virš \$ 5 milijonų. Maisto produktai buvo vežami į Lenkiją sunkvežimiais ir dalinami žmonėms per lenkų katalikų organizacijas. Siomis dienomis iš Austrijos į Lenkiją buvo pasiųstos naujos maisto siuntos vasaros stovyklose atostogaujantiems vaikams. Tik Lietuvoje katalikų organizacijos Maskva griežtai uždraudė ir neleidžia į Lietuvą jokios pagalbos, kaip ji teikiama Lenkijai.

= Austrijos katalikų žinių agentūra "Kathpress" praneša, kad liepos mėnesį Vengrijoje lankėsi Lietuvos katalikų Bažnyčios delegacija, kuriai vadovavo Kauno ir Vilniaus vyskupijų apaštalinis administratorius vyskupas Liudas Povilonis. Lietuvių delegacija aplankė Vengrijos primą kardinolą Lekai, kuris šią lietuvių delegaciją pasikvietė, aplankė ir Vengrijos valdžios įgaliotinį religiniam reikalui.

= Vietnamo komunistų teismas Ho Chi Minh mieste, buvusiame Saigone, labai sunkiomis kalėjimo bausmėmis nuteisė 12 vietnamiečių vienuolių ir kunigų, jų tarpe 7 jėzuitus ir 1 dominikoną vienuolį. Jie visi buvo kaltinami antirevoliucine propaganda, nes skelbė Kristų ir ištikimybę Dievui. Vienas kunigas nuteistas kalėti iki gyvos galvos, du jėzuitai nuteisti po 15 ir 12 metų kalėti, kiti 5 metams.

= Anglijoje Manchesterio lietuvių kolonija birželio 26 d. pagerbė savo kunigą - kanauninką Valentį Kamaitį, 59 m. amžiaus, kuris šventė savo kunigystės 30 metų sukaktį. Kun. Kamaitis buvo išsventintas 1953 m. ir nuo to laiko aptarnauja Manchesterio lietuvių, dirba vietinėje anglų parapijoje, prieš porą metų vyskupas jį pakėlė į kanauninkus.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Pirmajai Komunijai vaikai jau pradėdami ruošti šį sekmadienį mūsų Parapijos Sekmadienio mokykloje 10 val. Tėvelius prašome atvežti ir tuos savo vaikus, kurie nelanko mūsų mokyklos, kad visi būtų paruošiami lietuvių kalba išpažinti ir Pirmajai Komunijai.

Katalikiškos Spaudos mėnesio proga Tėviškės Aidams parėmė \$ 100 Aleksas, Liuda Jakubauskai, po \$ 20 Vincas Stagis ir NN. Dar geroka šimtinė prenumeratorių neapsimokėjo už šiuos ar praėjusius metus. Visi laikraščio prenumeratoriai turėtų apsimokėti iš anksto už metus, neskriausdami lietuviškos spaudos. Norintieji pakvitavimo, įdėda 27 c. pašto ženklą, keičiant adresą įdėda \$ 1, adreso naujos matricos gamybai.

A. A. Prano Pažerecko laidotuvių proga už jo vėlę šv. Mišias aukojo Ona Giedraitienė, Jonas, Monika Venckai, S. P. Šiuškus, Pilibai.

SYDNĖJUS

TAUTOS FONDAS

Sovietinio teroro aukų 1941 m. birželio mėnesio tremtinių atminimui Canberros ALB Apyl. Valdyba Lietuvos laisvės reikalams paskyrė \$ 50. Paulius Rūtenis 1939 m. baigė Karo Mokyklos 20-tą karininkų laidą. Mirusiam liepos 28 d. vietoj gėlių skiria \$ 20 Lietuvos laisvės reikalams leitenantas Zenonas Storpirstis. Visiems nuoširdus aciū už nevystančias gėles.

TF Atstovybė Australijoje Sydney

DAINOS CHORAS

Vėžio ligos pakirstam kultūrininkui, dainiui, aktoriui Pauliui Rūteniui, užjausdama gimines ir draugus vietoj gėlių aukoja Dainos chorui \$ 20 A. Brunkienė.

Savanorio kūrėjo Vinco Juzėno mirties metinėse našlė Veronika ir dukra Danutė su žentu Edvardu Bartkevičium paskyrė \$ 100 Dainos choro reikalams.

Nuoširdi Dainos choro rėmėja parėmė chorą \$ 100 auka. Esame giliai dėkingi mūsų rėmėjams.

Mūsų nuoširdi rėmėja Ona Miniotienė paguldyta ligoninė, kuriai Dainos choristai linki greitai pasveikti ir grįžti į namus.

Dainos choras rugpiūčio 27 d. ruošia Lietuvių klube linksmą "Subatvakarį". Bus įdomi ir įvairi programa, tad neapleiskime šios progos pabendrauti su choristais ir linksmai praleisti šį vakarą.

"Dainos" Choro Valdyba

tiene, Pr. Semėnas, J. Baumilas, V. Šukevičius, B. A. Duobai, B. Mačiulaitienė, E. Gabrielaitienė, J. Mikštas, J. L. Kebliai.

HOBARTAS

A + A JUOZAS PETRAITIS

Rugpiūčio 1 d. staiga mirė Juozas Petraitis, 71 m., ištiktas širdies priepuolio. Velionis kilimo iš Tauragės. Karo tarnybą atliko ir po jos geležinkelio dirbo Klaipėdos krašte. Vokiečiams kraštą okupavus, grįžo į Tauragę. Į Australiją atvyko 1943 m. vienas, o po metų atvyko ir žmona su trim dukterimis. Buvo paskirtas į cinko fabriką ir ten išdirbo iki pensijos. Bendruomenės gyvenime buvo vienas iš veiklesniųjų, lankė minėjimus, prenumeravo lietuvišką spaudą, paprašytas visuomet padėdavo Apylinkės Valdybai, su visais gerai sugyveno.

Laidotuvės vyko rugpiūčio 4 d. Iš vakaro jo kūnas buvo pašarvotas laidojimo koplyčioje. Šv. Teresės bažnyčioje jo karstą dengė Lietuvos Trispalvė vėliava ir daugybė gėlių vainikų. R. Tarvydas sukalbėjo lietuvišką maldą. Kapinėse atsisveikinimo žodį pasakė Apylinkės pirm. J. Paškevičius. Jo anūkas J. Domkus ant kapo užpylė lietuviškos žemės. Šermenims dukros Janinos ir Martynos Kaitinių namuose susirinko per 50 lietuvių. Liūdėsyje liko žmona Mikalina, dukros — Kristina, Janina ir Irena su šeimomis. Išsikis Viešpaties Ramybėje.

Apylinkės Valdyba ruošia Tautos šventės minėjimą Glenorchy salėje rugsėjo 10 d. šeštadienį 7.30 val. vakare. Programoje paskaita, eilėraščiai, dainos ir suneštinės vaišės. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

J. Paškevičius

MELBOURNAS

KANDIDATAI Į KLUBO V-BĄ

Pranešame klubo nariams, kad atėjo laikas siūlyti kandidatus į Melbourne klubo valdybą. Siūlytojais ir siūlomi privalo būti pilnai apsimokėję nario mokesčių. Siūlymai priimami iki rugpiūčio 27 d. Kandidatams siūlyti formas galima gauti klubo bare. Primename, kad nariai jau privalo apsimokėti nario mokesčių už 1983-84 finansinius metus.

Melb. Lietuvių Klubo Valdyba

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba maloniai kviečia visus iš arti ir toli atvykti į

MŪSŲ PASTOGĖS BALIŲ

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Rugpiūčio 27 d., šeštadienį, 7.30 v.v.

Programą atlieka Virginija ir Birutė
Gros puikus orkestras
Užkandžiai ir skani karšta vakarienė
Turtinga loterija

Bilietai suaugusiems \$ 10, pensininkams \$ 7, jaunimui \$ 6

Stalų užsakymus priima: Algis Klimas tel. 861 6161
ir Birutė Šaulytė tel. 714 8233.

PAREMKIME LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ — ateikime visil

A A PAULIUS RŪTENIS

Gimė 1919 m. kovo 19 d. Liepojuje
Mirė 1983 m. liepos 28 d. Sydnėjūje

Mūsų kolonijas apskriejo žinia, kad Sydnėjūje vėžio liga mirė dainininkas, solistas Paulius Rūtenis, dažnai matytas lietuviškų parengimų scenose dainuojant, vaidinant. Jis buvo baigęs Kaune Aušros berniukų gimnaziją 1934 m., studijavo Vytauto Didžiojo universitete ir J. Būtėno dainavimo studijoje. Karo metu buvo solistas Kauno Valstybės teatre. Pokario metais Austrijoje buvo priimtas į Innsbruko Operą. Australijoje kurį laiką dainavo Adelaidės radiofone, suorganizavo lietuvių dramos teatrą ir jam vadovavo, režisavo. Jau daugelį metų dainavo Australijos Operos chore, kartais būdavo pakviestas Operoje atlikti ir solo partijas. Dažnai dalyvavo lietuvių ruošiamuose koncertuose, minėjimuose, muzikos ir literatūros vakaruose. Ne retai parašydavo ir "Tėviškės Aidams" meno klausimais.

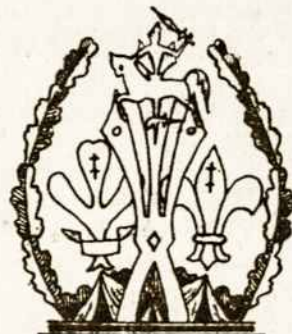
SYDNĖJUS

MINĖJO DARIŲ IR GIRĖNĄ

Sydnėjaus šauliai Dariaus ir Girėno 50 m. tragiško žuvimo sukaktį minėjo liepos 31 d. Iškilmingas pamaldas St. Joachim's bažnyčioje aukėjo prel. P. Butkus, o prie altoriaus su garbės sargybomis stovėjo Šaulių, Skautų ir Ateitininkų vėliavos. Prelatas pasakė labai įspūdingą pamokslą. Po pamaldų padarytos nuotraukos.

Minėjimo tąsą vyko Lietuvių klubo Bankstovne 4 val. po pietų. Jį pradėjo Šaulių kuopos pirm. J. Abromas. Po prel. P. Butkaus invokacijos paskaitai buvo pakviestas prof. dr. V. Doniela su žmona, kurie labai įdomiai pakaitomis skaitė lakūnų biografijas ir jų skridimą per Atlantą su Lituanica lėktuvu. Dr. Doniela buvo paruošęs pašto ženklų ir Dariaus - Girėno rašytų laišku parodą. Sydnėjaus Dainos choras padainavo gražių dainų. Šaulių kuopos pirm. J. Abromas scenon iškvietė svečią iš Melbourne Vytenio Šaulių kuopos pirm. St. Lipčių ir jam įteikė Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytenio paveikslą, taip pat paveikslais apdovanoto choro dirigentę ir akompanuotoją. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

St. Lipčius

Šatrijos Tuntas

Bemaž kiekvieną mėnesį Geelongo šatrijiečiai suruošia iškylas į gamtą, pasiekdami net ir tolimesnes, įdomesnes vietas. Jos trunka nuo vienos iki trijų dienų. Išvykstant į tolimesnes, gamtiškai gražesnes vietas, jiems talkina tėvai bei skautų bičiuliai bet dažniausiai keliauja vieni, apsikrovę kuprinėmis bei kitokia reikalinga skautiška manta.

Birželio mėnesio 17 d. naktį du skautai vyčiai kandidatai Algis Bindokas ir Povilas Volodka davė skautų vyčio žodžius Stieglez apylinkėje, kuriuos pravedė v.s. Alg. Karpavičius. Nors dienos vakaras buvo šaltokas ir vėjuotas, tačiau to nebuvo jaučiama žodžio vietovėje. Prie sraunaus upelio lygumoje, kurią supa siūbuojantys eukaliptai, laužo liepsnų nušviesta atrodė dingiai įspūdinga. Čia naujieji "Trijų Kryžių" būreliai nariai pasižadėjo tarnauti ir būti pavyzdžiu jaunesniems skautams. Įžodį pravedė vadovui talkino būrelio vadas j.s. dr. R. Šarkis ir tunto tuntininkas s. V. Mačiulis. Linkime naujesiems būreliai nariams pilnai ir ištikimai vykdyti kilnųjį tarnavimo darbą žmonijos gerovei.

Birželio 24 d. išleistuvės "Šatrijos" tunto reprezentantams, vykstantiems į 65 metų lietuviškosios Skautybės gyvavimo Jubiliejinę "Aušros" stovyklą Kanadoje.

Dar gerokai prieš vidurdienį mašinų vartinę pajudėjo You Yang kalnų kryptimi. Po pusvalandžio kelionės ir iškylavietė. Graži aikštelė, apsupta kalnų ir australiškos augmenijos. Ugniaviečių aplinkoje čirškėjo kepsniai, garuojančios kavos kvapniai.

Išleidžiamųjų atsisveikinimą pravedė "Šatrijos" tunto tuntininkas s. Vyt. Mačiulis. Išvykstantiems reprezentantams j.s. dr. R. Šarkiai, s.v.v. sl. P. Volodka ir s.v.psl. Alg. Bindokui linkėjimus perdavė tuntininkas, LSS Australijos Rajono izdininkas j.v.s. Vyt. Vaitkus, kuris tuo pačiu ir Rajono vykstantiems įteikė čekį \$ 600 sumai. Rajono Sesijsijos ir "Džiugo" tunto vardu kalbėjo ir linkėjo geriausios sėkmės Rajono Sesijsijos Vadeivė v.s. Danutė Čižauskienė. Vykstantieji buvo pasipuošę gražiais švarkeliais, kuriuos parūpino "Šatrijos" tuntas.

Po atsisveikinimo kalbų tęsėsi vaišinimasis, loterija, registracija židinių, kurių susidarė virš dvidešimt asmenų. Saulutei vis daugiau slepiantis už kalnų, susijungus rankomis didžiuliame rate ir nuaidėjus "Ateina Naktis" giesmei, kuri kilo į dangaus beribę virš kalnų, virš laukų, virš miškų, pradėjo gesti ugniaviečių liepsnos.

"Šatrijos" tunto reprezentantai iš Tullamarine aerodromo į tolimą kelionę pakilo birželio 29 d., juos palydėjo keli geelongiškiečiai. Linkime sėkmingos kelionės. ALKA

IŠNUOMOJAMA KRAUTUVĖ

Melbourne Lietuvių Namų krautuvės nuomininkė Mrs. Carnegie žada pasitraukti. Norintieji iš jos perimti moteriškų rūbų krautuvę, kreipiasi į ją krautuvėje, o susidomėję krautuvės patalpomis kreipiasi į klubo valdybos narį M. Didžį, tel. 398 1309 darbo metu, o vakare tel. 398 3160.

Melb. Liet. Klubo Valdyba

Alfonsinės Adelaidėje

Parapijos Tarybos ir LK Moterų D-jos iniciatyva liepos 31 d. LK Centre buvo vaisėmis atšvęsta kun. dr. Alfonso Savicko vardo diena. Kun. Savickas svečio teisėmis jau šešios savaitės gyvena Adelaidėje ir sielovadoje rūpestingai padeda klebonui kun. A. Spurgiui.

Į vardinių pobūvių susirinko virš 100 parapijiečių. Vaisės pradėjo klebonas kun. A. Spurgis savo žodžiu priminę šv. Alfonsą, kuris savo poetinėmis, muzikinėmis sa-
vybėmis ir teologiniu pasiruošimu yra panašus į kun. Savicką. Palinkėjęs šventojo Patrono globos, palaimino vaisių stalą.

Pobūvio programą pravedė Parapijos tarybos Parengimų komisijos pirm. V. Vencius. Sveikintojų susidarė visa eilė. Dauguma jų Vardavininkui vietoj dovanos įteikė vokus.

Parapijos tarybos vardu žodį tarė Pr. Pusdešris. Sugiedota valio, ilgiausių metų LK Moterų d-jos vardu - pirm. T. Gasiūnienė. Apylinkės valdybos ir Ramovėnų sveikimus skaitė J. Jaunutis. Dr. V. Bardauskaitė sveikino Adelaidės Ateitininkų vardu. Kalbėjo šv. Kazimiero Liet. Mokyklos vedėja E. Varnienė, Bažnytinio šv. Kazimiero choro administratorius V. Opulskis (choras, reaguodamas į tą dieną kun. Savicko pasakytą pamokslą, nutaręs savo dalį turto atidavė Vardavininkui), "Nemuno Dukros" S. Pusdešrienės žodžiais padėkojo kun. Savickui už akompanavimą ir vietoj dovanos jam padainavo prel. P. Butkaus dainą "Bures", Kalbėjo A-kų Federacijos įgaliotinis J. Stepanas, AL Jaunimo sąjungos pirm. Siet. Kubilius, skautų tuntininkė E. Bulienė ir inkorporuotos Moterų sekcijos vardu dr. J. Mazelienė.

Atsakydamas į sveikinimus kun. Alfonsas jausmingai padėkojo kun. Klebonui ir vaisių ruošėjams. Pasisakė norįs likti visų draugu. Kaip savo dėkingumo ženklą kun. Spurgiui įteikė iš vysk. L. Povilonio gautą lietuviškų raštų juostą. Po to paskaitė iš prel. B. Butkaus gautą poetišką giedrą sveikinimą - Putojančią taurę ton pusėn keliu.

Buvo taip pat prisiminti vaisės

dalyvavę kiti Alfonsai: A. Budrys ir A. Urnevičius.

Nuotaikingas vaisių vakaras praėjo jaukiai šeimyniškai. Padainuota, pabendrauta, pasidžiaugta kun. dr. A. Savicko jaunyste, palinkėta jam apsispręsti dabartinėse situacijose, ir jei jos bus palankios, pasilikti Adelaidėje ir po gruodžio mėnesio (tada baigiasi kun. Alfonso atostogos). Pr.P.

GEELONGAS

Katalikiškos Spaudos mėnesį pradedame rugpiūčio 7 d. lietuviškomis pamaldomis šv. Jono bažnyčioje. Šv. Mišių skaitymą atliko Antanina Žvirblienė, aukas atnešė Alfonsas Baltrūnas ir Petras Paprecas. Kun. Pr. Dauknys tarė šv. Mšioms tinkamą žodį, o prie šv. Komunijos atėjo beveik visi pamaldų dalyviai. Per pamaldas giedojome lietuviškas giesmes ir jas baigėme jau į tradiciją įėjusia Marija, Marija.

Katalikiškos spaudos mėnesio proga Tėviškės Aidus pamaldų dalyviai parėmė rinkliava \$ 42, A. Jančiauskienė \$ 10, B. Starinskienė \$ 50, tai iš viso \$ 102. Tėviškės Aidų loterijos bilietus išplatino ALK Federacijos įgaliotinis Vladas Stuikevičius 150, Bažnyčios Maršalkos - Vytautas Bindokas 116, Viktoras Paškevičius 86. Viso išplatinti 452 bilietai. Už bilietus gauti \$ 226 jau įteikti ALK Federacijos Valdybai, kuri visiems pirku-
siems bilietus ir juos išplatinusiems labai nuoširdžiai dėkoja, primindama, kad Geelongo lietuvių kolonija pirmoji kilniai atsiliepia į Federacijos prašymus.

Vl. Stuikevičius

NAUJA KATALIKĖ

Rūta Kulakauskienė liepos 15 d. priėmė katalikų tikėjimą. Ji jau gana ilgą laiką yra mokytoja Sacred Heart College. Bendraudama su katalikais mokytojais įsitikino katalikų Bažnyčios tiesos pranaš-

mu, ėmė studijuoti Bažnyčios mokslo tiesas ir galutinai nusprendė tapti katalike.

Vienuolyno šventovėje vakare laike šv. Mišių Rūta, gaudama naują vardą Teresė, buvo priimta į katalikų Bažnyčią. Šv. Mišioms aukas atnešė su savo vyru ir sūneliu. Pamaldose dalyvavo apie 100 žmonių. Komunią priėmė abiem pavidalais ne tik naujoji katalikė, bet ir visi esantieji. Po pamaldų kunigas Christopher Prowse, kuris Rūtą paruošė ir atliko visas apeigas, pasveikino naująją katalikę Teresę, o ji dėkojo gausiai susirinkusiems ir tiems, kurie nuoširdžiai prisidėjo prie jos naujo dvasinio kelio. Kunigas paskui visus pakvietė į vienuolyno salę užkandžiam, kuriuos paruošė College mokytojai. Dievo palaimos Teresei jos naujam kely!

L. Jakubauskienė

SALE

Sale Seniūnijos metinis susirinkimas vyko Eskirtų namuose liepos 30 d. Seniūnė Elena Eskirtienė pateikė pranešimą apie metų veiklą ir Seniūnijos finansinį stovį. Sekretoriavo Anita Matukevičienė. Visi pasidžiaugė dviem suruoštais minėjimais, tai Seniūnijos 30 metų veiklos atžymėjimas ir baisiųjų į Sibirą trėmimų minėjimas. Esame labai dėkingi svečiams iš Melbourne ir kaimynams iš Latrobe Valley, kurie savo dalyvavimu prisidėjo prie šių minėjimų. Visų pritarimu nutarta iš Seniūnijos kasos sušelpiti po \$ 25 "Tėviškės Aidus", "Mūsų Pastogę" ir Australijos Lietuvių Fondą. Šia proga visi apmokėjo Solidarumo mokesčių ir buvo išplatinti "Tėviškės Aidų" loterijos bilietai.

Po susirinkimo buvo pasveikintos ir apdovanotos Sale Seniūnijos keturios veiklios narės Onos vardinių proga, tai O. Butkienė, O. Drungilienė, O. Matukevičienė ir O. Valytė - Ellison. Sugiedojus Ilgiausių Metų, visi sėdosi prie gražiai paruoštų suneštinių vaisių. Mūsų Onytėms buvo pasakyta daug sveikinimų ir linkėjimų.

Dalyvė

LIETUVIŲ RADIO VALANDELĖS

ADELAIDĖ 5FM šeštadieniais 9 val. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadi. 11 val. ryto, pirmadi. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieno mėnesio III ir IV sekmadienį 8.30-9 val. ryto.

PERTH 6NR kas trečią savaitę vakarais 6.30 val.

PARDUODAM, taisom ir įrengiame įvairius spalvotos televizijos aparatus, automobilių radijo ir kasetes, HI FI Stereo aparatus ir CB radijo.

ASTRON ELECTRONIC SERVICES PTY. LTD.

29 Camdon St. Pascoe Vale Vic. 3044.

J. K R A S A U S K A S Telefonas 354 5059.

PLS ŽAIDYNIŲ LAIMĖTOJAI

Moterų krepšinis

Žaidynėse dalyvavo tik 4 komandos: Čikagos Lituania, Klevelando Žaibas, Kanados Toronto Aušra ir Australijos lietuvių rinktinė. Prieš Žaibą lengvai laimėjo 43-21, lengvai įveikėme ir Aušrą 75-28. Baigiamas žaidynes laimėjo Čikagos Lituania, mus nugalėjo 39-40. Vienu laiku mūsų mergaitės labai gerai vedė, tik bereikalingos baudos nulėmė čikagiečių naudai, kurios gavo aukso medalį, o mūsų Australijos rinktinė - sidabro. Už mūsų komandą žaidė pelnydamos taškus: R. Kasperaitytė 14, W. Paulauskaitė 6, V. Kalnins 4, S. Wiasak 4, R. Gružauskaitė 4, R. Grigonytė 3, I. Petkūnaitė 2, J. Šepokaitė 2. Treneris Jonas Obeliūnas, vadovė T. Šutienė.

Grįžus iš Čikagos į Adelaidę, jaunąs R. Daniškevičius, pavyzdinių Emilijos ir Aliaus sūnus, yra išrinktas į Pietų Australijos žemiau 15 metų tinklinio rinktinę. Robertas su tėveliais kartu ir su mumis buvo nuvykę į Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynes Čikagoje.

Edas

MELBOURNAS

POPELIUČKŲ ISLEISTUVĖS

Vincas ir Birutė Popeliučkai su-
manė persikelti į Ameriką. Taip Vytenio kuopos šauliai suruošė jiems isleistuves, nes Vincas priklauso šauliams. Iniciatyvos ėmėsi V. Lipkevičius ir Juoz. Kvietelaitis. Lietuvių Namus sukviėtė būrelį žmonių su užkandžiais ir pyragais, gražiai padengę stalus ir pradėjo balių. Visą tvarką pravedė V. Lipkevičius. Jis paprašė kun. P. Vaserį palaiminti stalus. Susėdo apie 30 svečių. Užkandžių buvo įvairių, net ir cepelinų. Įvairus ir išgėrimas. Atsisveikinimo kalbą pasakė kun. Pr. Vaseris, pažymėdamas, kad abu Popeliučkai buvo stropūs Tėviškės Aidų ekspeditoriai. L. Padgurskis savo kalboj suminėjo, kad jis netenka savo ilgamečio bendradarbio. V. Sukevičius atsisveikino šaulių kuopos vardu, įgaliotas pirm. Lipčiaus. V. Lipkevičius kalbėjo susirinkusių vardu ir įteikė adresą su visų parašais, o taip pat abiem po dovanėlę. P. Dargis, surezgęs dar keletą atsisveikinimo žodžių su armoška užtraukė išleidžiamiem polką.

Šaulių Vytenio kuopa turėjo vyrų kvartetą, kuriam ir V. Popeliučkai priklausė. Taip atsisveikinimui nors trio padainavo - Lipkevičius, Popeliučka ir Zvinakis. Po to abu Popeliučkai pasakė po trumpą atsisveikinimo žodelį ir Dargio armoška vėl visus vedė šokiui. Tarpais skambėjo daina, kol nuovargis pradėjo visus stumti namo. pv.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

nuo liepos 1 dienos
aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 10.000 — 12%
nuo \$ 10.000 iki \$ 20.000 — 13%
nuo \$ 20.000 ir daugiau — 14%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 15,000 įkeičiant nekiln. turta, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydneyje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubu patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.